

СТАНОВИЩЕ¹

От Проф. д.пс.н. Толя Стоицова, Нов български университет
(научна длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна институция)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор”/„доктор на науките“ по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Онлайн журналистика)

с дисертационен труд на тема: „Активизъм и слактивизъм. Ефективност на осъществяването на социални каузи (Гражданското общество в България в периода 2013 – 2022)”,
представен от Зарина Бойкова Василева, редовен докторант в катедра „Пресжурналистика и книгоиздаване“ на Факултета по журналистика и масова комуникация
с научен ръководител: Проф. д-р Грета Дерменджиева

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Актуалността и значимостта на разработвания в дисертационния труд проблем е извън съмнение. Осъществяването на социални каузи, далеч преди възникването на Интернет, е със сериозна история в България. Затова и докторант Василева задълбочено проучва източниците, свързани със социални каузи и благотворителност като връща лентата назад във времето въпреки, че подзаглавието на темата е свързано с гражданското общество в България в периода 2013 – 2022 г.

Специално обръщам внимание, че прегледът на научната литература обхваща съществени източници по темата с автори от различни научни институции. Източниците са както на книжен носител, така и естествено публикации в сайтове на Интернет, каквато е тематиката на проучването. Библиографската осведоменост на докторанта е впечатляваща – използвани са 145 заглавия на български език, английски и руски език.

Доказани с нови средства са дефиниции и съществуващи хипотези. На този фон са издигнати и нови хипотези. Създаден е авторов модел на връзка между изследваните феномени, подкрепен с осъществени емпирични изследвания, задълбочен анализ на конкретни проведени онлайн и офлайн кампании, свързани със социални каузи и благотворителност. С цел проникване по-дълбоко в същността на темата са проведени и анализирани три интервюта – с представители на Агенцията за защита на детето, неправителствена организация и родител на дете със сериозни здравословни проблеми.

---

¹ Забележка: Текстът в курсив предлага опорни точки за оценка на изследователските резултати. Препоръчителен обем на становището – 2-3 стандартни страници

Методите на проучванията са адекватни на проблематиката и са обвързани в единен модел. Данните са коректно събрани и богато илюстрирани. Читателят и сам има възможност да направи своите изводи.

Анализът на резултатите е адекватен – без свръх интерпретация и без пренебрегване на получените данни. Материалът, върху който, се формулират и приносните моменти е достоверен, което е особено важно. За мен докторант Василева показва умения на добър изследовател – както в теоретичните, така и в емпиричните анализи.

Специално внимание бих искала да обърна на текстовете още в първа глава, засягащи изясняването на понятията активизъм и слактивизъм. Силно впечатление ми направи анализа особено на втория термин, който според мен е по-популярен у нас с негативната си конотация. Заслужава адмирации и начинът, по който докторант Василева обвързва положителния слактивизъм с активизма и възможността да се постигнат реални резултати като изход от осъществените кампании, свързани със социални каузи. Изнасят се нови данни, специфични за българските участници основно в платформата Фейсбук.

По отношения изискванията към дисертационните трудове, рецензираната дисертация е съобразена с композиционните изисквания. Макар не в класическите три глави, смятам, че докторантът има основателна причина да въведе още една – четвърта глава, за да отдели анализа на конкретни кампании, от резултатите от собствено емпиричното проучване.

Езикът в текста на дисертацията е научен и едновременно с това ясен и еднозначен.

Авторефератът напълно съответства на текста на дисертационния труд.

II. Приноси на дисертационното изследване

По отношение на формулираните 7 приноса, които принципно приемам, смятам, че първият и вторият (1 и 2) от тях могат да се обединят в един. Според мен има възможност да се обединят и приноси 4 и 5.

Смятам, че получените резултати, както и отправените препоръки могат да се използват в практиката, което е още един принос на дисертацията.

III. Бележки и препоръки

Имам три малки бележки и един въпрос (по-скоро от любопитство):

1. Има повторения в дисертацията на конкретни изводи – веднъж по глави, после в частта изводи и накрая в заключението. Макар с различни изречения, става дума за едно и също нещо.

2. Не приемам много добре изразите с „правилна“ комуникация/стратегия и „правилно“ комуникиране. По-подходящо е да се замести оценъчното „правилно“ с „адекватно“.
3. На няколко места цитирането на онлайн източници е по няколко реда, заради множеството %-и ,които излизат. Те могат да се премахнат без проблем и да се заменят с текст. Позволявам си тази бележка, защото проблематиката на дисертацията е свързана с онлайн социални мрежи.

Въпросът ми е: Ангажирана ли е/била докторат Василева не като участник, а като организатор на кампании, посветени на социални каузи?

IV. Публикации и участия в научни форуми

Докторант Зарина Василева надхвърля изискванията за публикационната дейност, свързана с дисертационния труд, както и тези, за участие в научни форуми. По-конкретно, в автореферата са представени: Участие в глава от монография с колектив; 3 самостоятелни публикации в научни издания; 4 статии в научни сборници от конференции и 7 доклада на национални международни конференции. Участва и в 1 научен проект.

V. Заключение

Докторант Зарина Василева представя сериозно разработен аналитичен дисертационен труд с изводи, подкрепени с резултати от собствено изследване. Авторефератът пресъздава точно съдържанието на дисертацията с приносите в нея. Докторантът има повече от необходимите публикации по темата. Да подчертая, че бележките ми са доброжелателни, насочени по-скоро към евентуалното публикуване на труда в монография и не принизяват по никакъв начин достойнствата на дисертацията. Поздравления за докторанта, както и за научния му ръководител проф. д-р Грета Дерменджиева.

За мен без съмнение трудът удовлетворява и най-високите изисквания по закон за исканата степен и затова убедено предлагам на уважаемите колеги от научното жури да присъдим образователната и научната степен „Доктор“ на Зарина Василева за дисертацията ѝ на тема „Активизъм и слактивизъм. Ефективност на осъществяването на социални каузи. (Гражданското общество в България в периода 2013 – 2022) ”.

Дата: 14.03.2023

Рецензент:

Проф. д.пс.н. Толя Стоицова